

Sygn. akt I ACa 1356/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 kwietnia 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Katarzyna Polańska - Farion

Sędziowie: SA Dorota Markiewicz

SA Katarzyna Jakubowska – Pogorzelska (spr.)

Protokolant: aplikant sędziowski Piotr Kamiński

po rozpoznaniu w dniu 5 kwietnia 2018 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa Syndyka masy upadłości M. S. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...)

przeciwko A. S. (1) i A. S. (2)

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 7 września 2016 r., sygn. akt XXIV C 544/15

1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie pierwszym i drugim częściowo w ten sposób, że zamiast odsetek ustawowych od wskazanych w tych punktach kwot, zasądza odsetki ustawowe za opóźnienie, w punkcie trzecim częściowo w ten sposób, że zasądza od A. S. (1) na rzecz Syndyka masy upadłości M. S. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...) dalsze odsetki ustawowe za opóźnienie od kwoty 268.758 zł (dwieście sześćdziesiąt osiem tysięcy siedemset pięćdziesiąt osiem złotych) za okres od dnia 31 lipca 2015r. do dnia 6 września 2016r. oraz zasądza od A. S. (2) na rzecz Syndyka masy upadłości M. S. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...) dalsze odsetki ustawowe za opóźnienie od kwoty 268.758 zł (dwieście sześćdziesiąt osiem tysięcy siedemset pięćdziesiąt osiem złotych) za okres od dnia 31 lipca 2015r. do dnia 6 września 2016r.;

2. oddala apelację powoda w pozostałym zakresie;

3. zasądza od A. S. (1) i A. S. (2) na rzecz Syndyka masy upadłości M. S. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...) kwoty po 1.350 zł (tysiąc trzysta pięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Katarzyna Jakubowska-Pogorzelska Katarzyna Polańska - Farion Dorota Markiewicz

Sygn. akt I ACa 1356/17

UZASADNIENIE

Powód P. G. – syndyk masy upadłości M. S. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...) w upadłości likwidacyjnej wniósł o zasądzenie od A. S. (1) i A. S. (2) kwot po 325.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zasądzenie od pozwanych na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego w częściach równych, według norm przepisanych.

W odpowiedzi na pozew pozwani wnieśli o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na ich rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

Wyrokiem z dnia 7 września 2016 r. Sąd Okręgowy w Warszawie w punkcie pierwszym zasądził od A. S. (1) na rzecz P. G. - Syndyka masy upadłości M. S. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...) kwotę 268.758 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 7 września 2016 r. do dnia zapłaty, w punkcie drugim zasądził od A. S. (2) na rzecz P. G. - Syndyka masy upadłości M. S. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...) 268.758 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 7 września 2016 r. do dnia zapłaty, w punkcie trzecim oddalił powództwo w pozostałej części, natomiast w punkcie czwartym ustalił, że koszty procesu ponoszą w całości pozwani w równych częściach, pozostawiając szczegółowe wyliczenie tych kosztów referendarzowi sądowemu.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Małżonkowie H. S. i M. S. w dniu 17 października 2007 r. zakupili nieruchomości lokalową nr (...) położoną w W. przy Al. (...) wraz z miejscem postojowym numer(...) i pomieszczeniem gospodarczym numer(...) oraz związanym z lokalem udziałem wynoszącym (...) części w nieruchomości wspólnej. Dla opisanego lokalu Sąd Rejonowy dla Warszawy M. prowadzi księgę wieczystą numer (...). Nieruchomość ta weszła w skład majątku wspólnego małżonków. M. S. od 7 grudnia 2007 r. prowadzi działalność gospodarczą pod firmą (...), zajmującą się sprzedażą hurtową mięs i wyrobów z mięsa. W dniu 20 sierpnia 2014 r. H. S. i M. S. zawarli z A. S. (1) i A. S. (2) umowy darowizny, na mocy których darowali A. S. (1) i A. S. (2) udziały w wysokości po 1/2 części w nieruchomości lokalowej przy Al. (...). Wartość każdej z poczynionych darowizn określono w umowach darowizn na kwotę 325.000 zł. W dniu 26 sierpnia 2014 r. małżonkowie H. S. i M. S. zawarli umowę majątkową małżeńską ustanawiającą rozdzielność majątkową między nimi. Następnie w piśmie z dnia 23 września 2014 r. M. S. prowadzący działalność gospodarczą pod firmą (...) wystąpił do Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie z wnioskiem o ogłoszenie upadłości prowadzonego przez niego przedsiębiorstwa wraz z likwidacją majątku. A. S. (1) i A. S. (2) na mocy umowy sprzedaży zawartej w formie aktu notarialnego w dniu 5 grudnia 2014 r. sprzedali przysługujące im udziały w nieruchomości położonej w W. przy Al. (...), darowane im przez rodziców, na rzecz spółki prawa cypryjskiego prowadzącej działalność gospodarczą pod firmą (...) LTD z siedzibą w N., za łączną kwotę 420.000 zł. Otrzymane środki przeznaczyli na utrzymanie siebie i matki H. S., jak również spłatę zobowiązań i poniesienie kosztów otwarcia działalności gospodarczej i wynajmu lokalu.

Postanowieniem z 23 grudnia 2014 r. Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie w sprawie prowadzonej pod sygn. akt X GU 503/14 ogłosił upadłość M. S. obejmującą likwidację majątku dłużnika i wyznaczył syndyka masy upadłości w osobie P. G.. Z zatwierdzonej w toku postępowania upadłościowego listy wierzytelności wynika, że łączna kwota wierzytelności zgłoszonych wobec M. S. wynosi 4.421.611,61 zł. Natomiast sporządzony spis inwentarza wskazuje, że na dzień 2 grudnia 2014 r. majątek dłużnika opiewał na łączną kwotę 3.181.885,69 zł, przy czym kwota ta uwzględniała kwotę roszczenia dochodzonego w niniejszej sprawie. Na obecnym etapie postępowania upadłościowego istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że nie wszystkie wierzytelności wobec upadłego zostaną zaspokojone. Na dzień 22 lutego 2016 r. wartość rynkowa nieruchomości darowanej pozwany, wraz z udziałem w prawie użytkownika wieczystego gruntu oraz w częściach wspólnych budynku, razem z powierzchniami przynależnymi do lokalu wynosi 537.516 zł.

Powyższy stan faktyczny ustalono na podstawie dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, z zeznań świadków H. S. oraz powoda, a także dowodzie z opinii biegłego rzeczoznawcy majątkowego z zakresu wyceny nieruchomości.

Sąd Okręgowy oddalił wniosek strony pozwanej o dopuszczenie dowodu z kolejnej opinii biegłego, gdyż wnioski płynące z powołanej w sprawie opinii były jasne i logiczne, wskazywały potrzebne dla sprawy informacje i były wystarczające dla jej rozstrzygnięcia.

Sąd Okręgowy wskazał, że powód domagał się od pozwanych zapłaty kwot po 325.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, podając jako podstawę tak określonego żądania art. 134 ust. 1 w zw. z art. 127 ust. 1 i art. 131 Ustawy z 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe i naprawcze.

Ponieważ wniosek o ogłoszenie upadłości, jak też pozew w niniejszej sprawie zostały złożone przez wejściem w życie przepisów ustawy z dnia 15 maja 2015 r. - Prawo restrukturyzacyjne (Dz.U. z 2015 r. poz. 978), zastosowanie w sprawie znajdują przepisy ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze w brzmieniu sprzed wejścia w życie ww. ustawy (Dz.U. z 2015 r., poz. 233 - dalej p.u.i n.).

W sprawie bezspornym było, że M. S., na ponad miesiąc przed złożeniem wniosku o ogłoszenie upadłości, przekazał wraz z żoną w formie darowizny udziały w nieruchomości lokalowej przy Al. (...) w W. na rzecz dzieci A. S. (2) i A. S. (1). Powód jako syndyk masy upadłości M. S. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...) był legitymowany do wniesienia powództwa związanego z dokonaną przez upadłego czynnością.

Sąd Okręgowy powołał się na treść art. 127 ust. 1 p.u.i n. wskazując, że bezskuteczne w stosunku do masy upadłości są czynności prawne dokonane przez upadłego w ciągu roku przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości, którymi rozporządził on swoim majątkiem, jeżeli dokonane zostały nieodpłatnie albo odpłatnie, ale wartość świadczenia upadłego przewyższa w rażącym stopniu wartość świadczenia otrzymanego przez upadłego lub zastrzeżonego dla upadłego lub dla osoby trzeciej. Przy czym zgodnie z art. 131 p.u.i n. w sprawach nieuregulowanych przepisami art. 127-130 do zaskarżenia czynności prawnych upadłego, dokonanych z pokrzywdzeniem wierzycieli, stosuje się odpowiednio przepisy art. 132-134 oraz przepisy Kodeksu cywilnego o ochronie wierzyciela w razie niewypłacalności dłużnika. Jak wynika natomiast z art. 134 ust. 1. p.u. i n. jeżeli czynność upadłego jest bezskuteczna z mocy prawa lub została uznana za bezskuteczną, to co wskutek tej czynności ubyło z majątku upadłego lub do niego nie weszło, podlega przekazaniu do masy upadłości, a gdy przekazanie w naturze jest niemożliwe, do masy upadłości powinna być wpłacona równowartość w pieniądzach.

Przywołany art. 127 p.u.i n. dotyczy bezskuteczności ex lege czynności prawnej upadłego, jeżeli zostały spełnione przesłanki określone w tym przepisie, a dla stwierdzenia tej bezskuteczności nie zachodzi potrzeba występowania wcześniej z pozwem o uznanie czynności za bezskuteczną, a możliwe jest wystąpienie od razu z powództwem o świadczenie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 kwietnia 2010 r., sygn. akt IV CSK424/09, a także wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 2011 r., sygn. akt V CSK 343/10).

W świetle przywołanych powyżej regulacji nie budziło wątpliwości, że spowodowany bezskuteczną czynnością ubytek z majątku upadłego po ogłoszeniu upadłości powinien być wydany masie upadłości. W myśl art. 134 p.u.i n. korzyść powinna zostać zwrócona w naturze, a gdyby nie było to możliwe, powinna nastąpić zapłata równowartości w pieniądzach. Gdyby jednak osoba, która otrzymała korzyść na podstawie bezskutecznej czynności, przeniosła ją na inną osobę, syndyk może domagać się od osoby, która z upadłym czynność zawarła, zapłaty równowartości rzeczy, ale nie więcej niż tego, co z majątku upadłego ubyło.

Umowa darowizny, na mocy której pozwani nabyli udziały w nieruchomości przy Al. (...) została dokonana w okresie roku przed datą ogłoszenia upadłości przedsiębiorstwa (...). Przedsiębiorstwo (...) stanowiło jednoosobową działalność gospodarczą prowadzoną przez M. S.. W trakcie prowadzenia przedsiębiorstwa (...) pozostawał w ustroju małżeńskiej wspólności majątkowej z H. S., a umowę ustanawiającą rozdzielność majątkową małżonkowie zawarli dopiero 26 sierpnia 2014 r., tj. sześć dni po zawarciu umowy darowizny z pozwanymi i na niecały miesiąc przed złożeniem przez M. S. wniosku o ogłoszenie upadłości w związku z czym umowa powyższa nie była skuteczna stosunku do masy upadłości stosownie do treści art. 124 ust. 1 p.u.i n. i art. 126 ust. 1 p.u. i n. . Nieruchomość lokalowa wraz

z przynależnymi do niej prawami stanowiła więc majątek wspólny małżonków, który wchodziłby w całości w skład masy upadłości.

Majątek wspólny małżonków w całości wchodził więc w skład masy upadłości i służył zaspokojeniu wierzycieli.

Ponieważ umowa darowizny stanowiła rozporządzenie majątkiem upadłego i była to czynność nieodpłatna, spełnione zostały wszystkie przesłanki dla przyjęcia bezskuteczności umowy darowizny dokonanej przez dłużnika i jego żonę w stosunku do masy upadłości tj. co do wszystkich wierzycieli.

Bezskuteczność czynności upadłego, o jakiej mowa w art. 127 ust. 1 p.u i n., powstaje z mocy prawa, więc powód mógł wytoczyć przeciwko obdarowanym pozwanym powództwo o świadczenie, to jest o wydanie tego, co wskutek bezskutecznej czynności prawnej ubyło z masy upadłości albo do niej nie weszło (art. 134 p.u.n.) .

Odnosząc się do faktu zbycia nieruchomości przez pozwanych na rzecz spółki (...) Ltd z siedzibą w N. Sąd Okręgowy wskazał, że w wyniku odesłania z art. 131 p.u. i n., możliwe było zastosowanie art. 531 k.c. a osoba trzecia, mimo dalszego rozporządzenia korzyścią otrzymaną od upadłego, zachowuje legitymację w sprawie związanej ze skargą pauliańską. Nie budziło zatem wątpliwości Sądu Okręgowego, że powód mógł wytoczyć powództwo bezpośrednio przeciwko A. S. (1) i A. S. (2), mimo że zbyli oni otrzymane udziały. Sytuacja majątkowa masy upadłości nie może bowiem ulegać pogorszeniu w skutek działań osób trzecich, które wyzbyły się uzyskanej korzyści.

Z uwagi na zbycie przez pozwanych udziałów, w myśl art. 134 ust. 1 p.u. i n., niemożliwym byłoby żądanie od nich zwrotu korzyści w naturze, stąd zasadnym było wystąpienie przez syndyka masy upadłości z powództwem o zapłatę równowartości otrzymanej przez A. S. (1) i A. S. (2) korzyści w pieniądzu.

Sąd Okręgowy nie podzielił stanowiska pozwanych, którzy wskazywali, że otrzymane w zamian za sprzedaż nieruchomości środki finansowe spożytkowali m.in. na zapłatę podatku dochodowego, zapłatę czynszu najmu za lokal, na pokrycie kosztów związanych z rozpoczęciem działalności, spłatę własnych długów i pomoc matce, uznając, że w myśl art. 409 k.c. do zwolnienia z obowiązku zwrotu może dojść jedynie w przypadku bezproduktywnego zużycia korzyści, a więc bez uzyskania jakiegokolwiek ekwiwalentu, czy też innej korzyści dla majątku wzbogaconego.

W tych okolicznościach, zdaniem Sądu pierwszej instancji, nie można uznać, że pozwani nie są wzbogaceni, ponieważ gdyby nie otrzymali darowizny musieliby pokryć swoje długi czy też inne zobowiązania z własnego majątku. Ponadto pozwani nie wykazali zaistnienia przesłanek, o jakich mowa w art. 533 k.c., które skutkowałyby zwolnieniem ich z zadośćuczynienia roszczeniu powoda, skoro powód wykazał, że mimo posiadania znacznego majątku przez upadłego nie wszyscy wierzyciele zostaliby zaspokojeni w toku postępowania upadłościowego. Jak wynikało z zestawienia listy wierzytelności i spisu inwentarza upadłego, długi M. S. przewyższały jego majątek, a różnica między posiadanym majątkiem a zobowiązaniami wynosiła ponad 1.000.000 zł.

Dochodzona przez syndyka masy upadłości od każdego z pozwanych kwota stanowiła równowartość udziału w nieruchomości przy Al. (...) i związanych z nią prawach, jaki pozwani otrzymali na podstawie umów darowizn uznanych za bezskuteczne w stosunku do masy upadłości.

Określając wartość udziałów Sąd Okręgowy oparł się na opinii biegłego sądowego, który podał, że aktualna rynkowa wartość nieruchomości lokalowej wraz z przynależnymi do niej prawami wynosi 537.516 zł, nie znajdując przy tym podstaw do przyjęcia metody wyceny w postaci przyjęcia wartości nieruchomości przy sprzedaży wymuszonej. Sąd Okręgowy zauważył przy tym, że w niniejszej sprawie poprzez niedopuszczalne działania upadły pozbawił wierzycieli możliwości zaspokojenia się z posiadanego przez niego wartościowego składnika majątku i tym samym uniemożliwił jego oszacowanie w toku postępowania upadłościowego. Nie można uznać by takie działania dłużnika pozwalały na zastosowanie w sprawie korzystniejszej metody wyceny, nie można również wykluczyć, że w wyniku sprzedaży lokalu w toku postępowania upadłościowego powód mógłby uzyskać cenę rynkową spornej nieruchomości. Pozwani mieli możliwość zbycia nieruchomości na wolnym rynku, po jej cenach rynkowych i nie wykazali, by ich sytuacja determinowała konieczność sprzedaży nieruchomości po cenie niższej niż cena rynkowa. Sam fakt, że kwota za jaką

dokonała sprzedaży odbiegła od ceny rynkowej nie stanowi podstawy dla przyjęcia, że była to sprzedaż wymuszona. Także fakt, że pozwani wynajęli następnie od kupującej spółki sprzedawaną nieruchomość nie może wpływać na obniżenie jej wartości.

Mając na uwadze charakter dokonanej przez upadłego czynności, jak również cel, jakiemu przyświeca postępowanie upadłościowe Sąd pierwszej instancji uznał, że w niniejszej sprawie dla wyceny darowanej pozwanym nieruchomości nie może mieć zastosowania wartość nieruchomości dla sprzedaży wymuszonej. Osobom trzecim nie należy bowiem przyznawać ochrony kosztem wierzycieli.

W tej sytuacji Sąd Okręgowy uznał, że ustalona przez biegłego wartość rynkowa nieruchomości stanowi równowartość tego, co w wyniku działań upadłego wyszło z jego majątku. Biorąc pod uwagę wysokość udziałów A. S. (1) i A. S. (2) w darowanej nieruchomości Sąd pierwszej instancji zasądził od każdego z pozwanych kwoty po 268.758 zł.

O odsetkach Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 481 k.c. w wysokości określonej w art. 359 k.c., gdyż powód nie sprecyzował powództwa w tym zakresie i nie wniósł o zasądzenie odsetek ustawowych za opóźnienie. Sąd Okręgowy miał na względzie, że wartość darowanej pozwanym nieruchomości, od której zależała wysokość roszczenia powoda została ustalona ostatecznie w toku niniejszego postępowania, dlatego też jako początkową datę naliczania odsetek przyjął datę wydania wyroku w niniejszej sprawie.

O kosztach procesu orzekł na podstawie art. 98 i 100 k.p.c.

Apelacje od powyższego wyroku wywiodły obie strony.

Powód zaskarżył wyrok w części, tj. co do punktu pierwszego w zakresie wysokości odsetek ustawowych od kwoty 268.758,00 zł od dnia 7 września 2016 r. do dnia zapłaty, co do punktu drugiego w zakresie wysokości odsetek ustawowych od kwoty 268.758,00 zł od dnia 7 września 2016 r. do dnia zapłaty, oraz co do punktu trzeciego w zakresie oddalenia powództwa w części co do odsetek ustawowych za opóźnienie za okres od dnia 16 lipca 2015 r. do dnia 6 września 2016 r.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

I. naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie:

1. art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 455 k.c. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że powodowi należne są odsetki ustawowe liczone od dnia wydania wyroku, tj. od dnia 7 września 2016 r., podczas gdy dochodzona i zasądzona na rzecz powoda kwota należna była powodowi w dacie poprzedzającej złożenie pozwu oraz stała się wymagalna najpóźniej z dniem doręczenia pozwanym odpisów pozwu (14 lipca 2015 r.), a więc to od tej wcześniejszej daty powodowi należne są odsetki ustawowe za opóźnienie;

2. art. 481 § 2 w zw. z art. 359 § 2 k.c. w zw. z art. 2 pkt 2 lit. a w zw. z art. 56 ustawy z dnia 9 października 2015 roku o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r. poz. 1830) poprzez ich nieprawidłowe zastosowanie oraz zasądzenie odsetek ustawowych w wysokości określonej w art. 359 k.c., pomimo, iż Powodowi za okres od dnia 16 lipca 2015 r. do dnia zapłaty należne są odsetki ustawowe za opóźnienie na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c.

II. naruszenie przepisów prawa procesowego, które miało istotny wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie:

1. art. 321 k.p.c. poprzez błędne przyjęcie, że zasądzenie odsetek ustawowych za opóźnienie na podstawie art. 481 k.c. w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 stycznia 2016 r. stanowi wyjście ponad żądanie pozwu z dnia 5 czerwca 2015 r., w którym Powód żądał odsetek ustawowych na podstawie art. 481 k.c. w brzmieniu wówczas obowiązującym, podczas gdy zmiana ustawowej treści art. 481 k.c., jaka nastąpiła po dniu złożenia pozwu a przed dniem wyrokowania, nie może mieć wpływu na zakres żądania powoda, który do dnia zamknięcia rozprawy niezmiennie żądał odsetek za nieterminowe spełnienie świadczenia na tej samej podstawie faktycznej i prawnej.

W oparciu o powyższe zarzuty powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w ten sposób, że: w punkcie pierwszym od zasądzonej od A. S. (1) na rzecz Powoda kwoty 268.758,00 zł zasądzenie odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 16 lipca 2015 r. do dnia zapłaty, natomiast w punkcie drugim od zasądzonej od A. S. (2) na rzecz Powoda kwoty 268.758,00 zł zasądzenie odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 16 lipca 2015 r. do dnia zapłaty. Nadto powód wniósł o zasądzenie od pozwanych na swoją rzecz w równych częściach kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa prawnego adwokata według norm przepisanych.

Pozwani zaskarżyli wyrok w części, tj. w zakresie punktów 1, 2 i 4 zarzucając:

I. nierozpoznanie istoty sprawy polegające na:

1. zaniechaniu przeprowadzenia postępowania dowodowego na okoliczność wartości Nieruchomości w dacie ogłoszenia upadłości M. S., podczas gdy tylko wartość na tę datę może być miarodajna w świetle art. 134 ust. 1 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze w brzmieniu sprzed wejścia w życie ustawy Prawo restrukturyzacyjne („u.p.n.”);
2. zaniechaniu dokonania ustaleń faktycznych w zakresie stopnia wyzbycia się sumy ceny sprzedaży nieruchomości (pomimo inicjatywy dowodowej pozwanych w tym zakresie) i tym samym nieuzasadnione uznanie, że art. 409 k.c. w ogóle nie znajdzie zastosowania w niniejszej sprawie;
3. zaniechaniu dokonania ustaleń faktycznych w zakresie istnienia majątku upadłego poza masą upadłości pozwalającego na zaspokojenie wierzycieli i tym samym nieuzasadnione ustalenie, że art. 533 k.c. w ogóle nie znajdzie zastosowania w niniejszej sprawie;

II. sprzeczność istotnych ustaleń faktycznych sądu ze zgromadzonym materiałem dowodowym, w szczególności pominięcie istotnych okoliczności wynikających z dowodów przeprowadzonych i uznanych za wiarygodne tj. zeznań świadka H. oraz dowodów z dokumentu - pisma Banku (...) z dnia 2 września 2015 r. i w konsekwencji niedokonanie ustaleń faktycznych w zakresie stopnia wyzbycia się sumy ceny sprzedaży Nieruchomości oraz istnienia majątku upadłego poza masą upadłości pozwalającego na zaspokojenie wierzycieli, podczas gdy z dowodów tych okoliczności powołane wynikają,

II. naruszenie przepisów postępowania, a mianowicie:

1. art. 278 k.p.c. z zw. z art. 227 k.p.c. i art. 134 ust. 1 u.p.n. poprzez zaniechanie dopuszczenia opinii biegłego z zakresu wyceny nieruchomości z uwzględnieniem tzw. wymuszonej sprzedaży nieruchomości i w konsekwencji nieuzasadnione przyjęcie wyższej wartości nieruchomości w oparciu o przypuszczenia własne Sądu;
2. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie dowolnej oceny dowodów i nie znajdujące oparcia w ich treści uznanie wartości nieruchomości w rozumieniu art. 134 ust. 1 u.p.n. za udowodnioną, podczas gdy w materiale dowodowym brak wyceny nieruchomości na datę ogłoszenia upadłości M. S.;
3. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie oderwanego od treści materiału dowodowego ustalenia, że na skutek rozporządzenia przez pozwanych kwotami uzyskanymi tytułem ceny sprzedaży nieruchomości pojawił się w ich majątku ekwiwalent nie pozwalający na uznanie, iż wyzbyli się oni wzbogacenia;
4. art. 217 § 1-3 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. poprzez pominięcie wniosku pozwanych o zobowiązanie powoda do przedstawienia wyciągu z rachunku bankowego Upadłego M. S. obejmującego operacje na tym rachunku dokonane w miesiącu grudniu 2014 r. oraz dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z przedmiotowego wyciągu na okoliczność istnienia innego majątku upadłego pozwalającego na zaspokojenie wierzycieli w postępowaniu upadłościowym;
5. art. 100 k.p.c. poprzez jego nieuzasadnione zastosowanie podczas gdy różnica pomiędzy roszczeniem dochodzonym w pozwie rażąco odbiega od kwot przyznanych powodowi w wyroku, co uzasadnia rozstrzygnięcie o kosztach procesu

na podstawie art. 98 k.p.c. i proporcjonalne rozłożenia ich między stronami jako, że powód wygrał sprawę jedynie w 82 %;

IV. naruszenie prawa materialnego, a mianowicie:

1. art. 4.3 § 1 k.r.o poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i w konsekwencji uznanie, że do masy upadłości weszłoby prawo własności nieruchomości w całości;

2. art. 409 k.c. w z w. z art. 131 u.p.n. poprzez jego:

a) błędną wykładnię polegającą na nieuzasadnionym przyjęciu, że sposób użytkowania przez pozwanych uzyskanych ze sprzedaży nieruchomości kwot, nie stanowi wyzbycia się wzbogacenia;

b) nieuzasadnione niezastosowanie mimo, że z materiału dowodowego sprawy, wynika, że pozwani wyzbyli się wzbogacenia w niniejszej sprawie;

3. art. 533 k.c. poprzez jego nieuzasadnione niezastosowanie w sprawie mimo, że z materiału dowodowego sprawy wynika, że istnieje poza masą upadłości majątek Upadłego pozwalający na zaspokojenie wierzycieli;

4. art. 134 ust. 1 u.p.n. w zw. z art. 131 u.p.n. poprzez jego błędną wykładnię polegającą na nieuzasadnionym uznaniu, że przez „równowartość” składnika majątkowego, o której mowa w tym przepisie rozumieć należy jego aktualną wartość rynkową podczas gdy z wykładni literalnej tego przepisu wynika, że odnosi się on do wartości na datę ogłoszenia upadłości.

W oparciu o powyższe zarzuty pozwani wnieśli o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji wraz z postawieniem temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania za obie instancje, ewentualnie o zmianę zaskarżonego wyroku w skarżonym zakresie poprzez oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanych kosztów postępowania za pierwszą instancję, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja powoda była częściowo uzasadniona, natomiast apelacja pozwanych, która obejmowała znacznie szerszy zakres zaskarżenia, została prawomocnie odrzucona postanowieniem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 17 sierpnia 2017r. (k. 587), stąd na obecnym etapie postępowania nie zachodzi potrzeba odnoszenia się do powołanych w niej zarzutów i argumentów.

Ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Okręgowy nie były przedmiotem zarzutów apelacyjnych i w tych okolicznościach należy uznać je wiążące. Sąd Apelacyjny podziela je w całej rozciągłości, jednocześnie uznając za trafną, zaprezentowaną w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku ocenę materiału dowodowego.

Należy wskazać, że w prawidłowo ustalonym stanie faktycznym, który co do okoliczności istotnych z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy był w zasadzie bezsporny między stronami, Sąd Okręgowy doszedł do prawidłowych wniosków odnośnie zastosowania w niniejszej sprawie art. 127 i 134 Ustawy z 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe i naprawcze (dalej p.u.n.). Jakkolwiek powyższe kwestie nie były przedmiotem zarzutów apelacyjnych, niemniej jednak z uwagi na obowiązek rozważenia przez sąd drugiej instancji z urzędu prawidłowości zastosowania prawa materialnego, niektóre aspekty związane z zastosowaniem powyższych przepisów wymagają nieco szerszego odniesienia.

Powództwo wytoczone przez syndyka masy upadłości M. S. niewątpliwie znajdowało uzasadnienie w treści powołanych wyżej przepisów. Chodziło bowiem o czynność prawną upadłego w postaci darowizny mieszkania, uczynioną na rzecz jego dzieci- pozwanych w niniejszej sprawie - w okresie jednego roku przed zgłoszeniem wniosku o ogłoszenie upadłości. Tego rodzaju czynność prawna jest z mocy prawa bezskuteczna w stosunku do masy upadłości

stosownie do art. 127 ust. 1 p.u.n., który stanowi, że bezskuteczne w stosunku do masy upadłości są czynności prawne dokonane przez upadłego w ciągu roku przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości, którymi rozporządził on swoim majątkiem, jeżeli dokonane zostały nieodpłatnie. Zgodnie z art. 134 ust. 1 p.u.n. jeżeli czynność upadłego jest bezskuteczna z mocy prawa lub została uznana za bezskuteczną, to, co wskutek tej czynności ubyło z majątku upadłego lub do niego nie weszło, podlega przekazaniu do masy upadłości, a jeżeli przekazanie w naturze jest niemożliwe, do masy upadłości wpłaca się równowartość w pieniądzu. Za zgodą sędziego-komisarza druga strona czynności może zwolnić się z obowiązku przekazania do masy upadłości tego, co wskutek tej czynności z majątku upadłego ubyło, przez zapłatę różnicy między wartością rynkową świadczenia dłużnika z dnia zawarcia umowy, a wartością świadczenia otrzymanego przez dłużnika.

Z powołanych przepisów wynika zatem, że to, co wskutek danej czynności ubyło z majątku upadłego lub do niego nie weszło, podlega przekazaniu do masy upadłości, a gdy przekazanie w naturze jest niemożliwe, do masy upadłości powinna być wpłacona równowartość w pieniądzu. Powyższy obowiązek jest adresowany do osoby trzeciej, która była stroną bezskutecznej czynności prawnej. Bezsprzecznie w okolicznościach niniejszej sprawy zrealizowanie przez pozwanych obowiązku wydania nieruchomości lokalowej masie upadłości nie było możliwe, zważywszy, że w dniu 5 grudnia 2014r. pozwani sprzedali należące do nich udziały w nieruchomości na rzecz spółki prawa cypryjskiego.

Oznacza to, iż po ich stronie zaktualizował się obowiązek wpłacenia do masy upadłości równowartości tego prawa.

Jeśli chodzi o umowę majątkową małżeńską o zniesieniu wspólności majątkowej z dnia 26 sierpnia 2014r., to trafny był wniosek Sądu Okręgowego co do jej bezskuteczności w stosunku do masy upadłości z mocy art. 126 p.u.n., zgodnie z którym ustanowienie rozdzielności majątkowej umową majątkową jest skuteczne w stosunku do masy upadłości tylko wtedy, gdy umowa zawarta została co najmniej dwa lata przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości. Jak wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 7 listopada 2008 r. (II CSK 317/08 LEX nr 577167), użycie w art. 124 ust. 1 p.u.n. pojęcia "majątku wspólnego" oznacza, że do masy upadłości wchodzi wszystkie składniki majątku wspólnego, objętego wspólnością łączną w chwili ogłoszenia upadłości i w takiej właśnie postaci.

Z uwagi na dokonanie przez małżonków darowizny składnika majątku wspólnego mogło jednocześnie powstać pytanie, czy bezskuteczność dotyczy darowizny udziału dłużnika w majątku wspólnym, jak twierdziła strona pozwana, czy też odnosi się ona do całego składnika wchodzącego w skład majątku wspólnego. W ocenie Sądu Apelacyjnego należy opowiedzieć się za drugim stanowiskiem. Odpowiedź w tym zakresie przynoszą przepisy Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, dotyczące charakteru prawnego wspólności małżeńskiej (art. 35 k.r.io.) oraz uprawnień wierzyciela jednego z małżonków w stosunku do majątku wspólnego (art. 41 k.r.io.), a także orzecznictwo Sądu Najwyższego ukształtowane na gruncie art. 527 k.c., który znajdzie odpowiednie zastosowanie w niniejszej sprawie. Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 12 maja 2011 roku, III CZP 15/11 zajął się dopuszczalnością skargi pauliańskiej odnośnie czynności prawnej dokonanej przez małżonków w sytuacji, gdy dłużnikiem jest wyłącznie jeden z małżonków, zaś przedmiot czynności prawnej objęty jest wspólnością małżeńską, stwierdzając, że wierzyciel, którego dłużnikiem jest jeden z małżonków, może żądać na podstawie art. 527 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny uznania za bezskuteczną czynności prawnej dokonanej przez obu małżonków i dotyczącej ich majątku wspólnego, nawet gdy małżonek dłużnika nie wyraził zgody na zaciągnięcie zobowiązania w myśl art. 41 § 1 k.r.io. Powyższe stanowisko koresponduje również z bezdziałowym charakterem współwłasności małżeńskiej (współwłasność łączna).

Jak wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 7 listopada 2008 r. (II CSK 317/08, LEX nr 577167) pojęcie "majątku wspólnego" jest nierozdzielnie związane z istnieniem zarówno węzła wspólności majątkowej o charakterze łącznym - gdy trwa wspólność ustawowa, jak również ułamkowym - od chwili ustania wspólności ustawowej i przekształcenia jej we wspólność ułamkową. Pojęciem "majątku wspólnego" można posługiwać się tylko do czasu zniesienia wspólności ułamkowej orzeczeniem sądu bądź umową zawartą między małżonkami. Dopiero z chwilą dokonania umownego bądź sądowego podziału majątku wspólnego, tj. zniesienia stosunku współwłasności, przestaje istnieć majątek wspólny obejmujący przedmioty nabyte przez małżonków od chwili powstania do chwili ustania wspólności ustawowej. Użycie w art. 124 ust. 1 p.u.n. pojęcia "majątku wspólnego" oznacza, że do masy upadłości wchodzi wszystkie składniki majątku wspólnego, objętego wspólnością łączną w chwili ogłoszenia upadłości i w takiej

właśnie postaci. Ze względu na wejście tych składników do masy upadłości z chwilą ogłoszenia upadłości nie następuje przekształcenie majątku wspólnego we wspólność o charakterze ułamkowym mimo ustania wspólności ustawowej. Masa upadłości, przy uwzględnieniu normy art. 124 ust. 1 p.u.n., obejmuje nie tylko składniki należące do upadłego w dniu ogłoszenia upadłości oraz nabyte przez upadłego w toku postępowania upadłościowego (art. 61 i 62 p.u.n.), ale także składniki wchodzące do majątku wspólnego upadłego i jego małżonka. Majątek ten nie obejmuje rzeczy i praw, które należą wyłącznie do majątku osobistego osoby trzeciej - małżonka upadłego. Dlatego nie można przyjąć, że są to składniki mienia nienależące do upadłego, o których jest mowa w art. 70 p.u.n. Wyłączeniu z masy upadłości, na podstawie tego przepisu, podlegają jedynie przedmioty wchodzące w skład majątku osobistego małżonka upadłego albowiem te nie stanowią mienia upadłego, lecz należą wyłącznie do małżonka upadłego.

W konsekwencji trzeba przyjąć, że w grę wchodzi bezskuteczność darowizny całego prawa własności nieruchomości lokalowej, a nie tylko udziału współmałżonka, a tym samym za zasadne należy uznać żądanie zapłaty równowartości całego prawa.

Strona pozwana wskazując, że w sprawie znajdzie zastosowanie art. 409 k.c. podnosiła także, iż sprzedaż nastąpiła poniżej cen rynkowych, w warunkach sprzedaży wymuszonej co winno rzutować na wysokość należnej powodowi kwoty oraz że zużyła korzyść majątkową, spłacając długi oraz wspomagając finansowo matkę.

Z powyższą argumentacją nie sposób się zgodzić. W ocenie Sądu Apelacyjnego powołany przez pozwanych art. 409 k.c. nie znajdzie zastosowania w niniejszej sprawie wobec jednoznacznej dyspozycji art. 134 p.u.n., który przewiduje, że jeżeli przekazanie w naturze przedmiotu bezskutecznej czynności jest niemożliwe, to do masy upadłości wpłaca się równowartość w pieniądzu. W analizowanych przepisach prawa upadłościowego nie znalazło się odesłanie do instytucji bezpodstawnego wzbogacenia uregulowanej w Kodeksie cywilnym. Na tym tle trzeba jednocześnie poczynić uwagę o charakterze ogólnym, że przepisy o bezpodstawnym wzbogaceniu co do zasady znajdują zastosowanie posiłkowo, tylko wówczas, gdy brak jest innej normy prawnej wprost kreującej roszczenie o wydanie lub o zapłatę oraz gdy spełnione są warunki określone w art. 405 k.c. w postaci wzbogacenia osoby trzeciej kosztem zubożonego.

Takiej możliwości analogicznego zastosowania przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu nie można wywieść z brzmienia art. 131 p.u.n., który odsyła do przepisów Kodeksu cywilnego o ochronie wierzyciela w przypadku niewypłacalności dłużnika, które należy w takim wypadku stosować odpowiednio.

Co prawda na gruncie przepisów o skardze pauliańskiej orzecznictwo sądowe dopuszcza stosowanie art. 405 i nast. Kodeksu cywilnego do sytuacji dalszego rozporządzenia korzyścią przez bezpodstawnie wzbogaconego, ale chodzi w tym przypadku o ochronę interesu wierzyciela w celu przeciwdziałania niekorzystnym skutkom dalszego rozporządzenia korzyścią przez bezpodstawnie wzbogaconego. Wierzyciel ma więc prawo wystąpić ze skargą pauliańską bezpośrednio przeciwko dalszemu nabywcy, zachowując jednocześnie instrument prawny przeciwko bezpośrednio wzbogaconemu, który dokonał dalszego rozporządzenia. Należy podkreślić, że instytucja bezskuteczności z mocy prawa czynności upadłego podyktowana jest względami ochrony wierzycieli upadłościowych. W art. 127-130 p.u.n. mowa jest o bezskuteczności czynności w stosunku do masy upadłości. Chodzi zatem o sankcję określaną jako bezskuteczność względna, która oznacza w istocie bezskuteczność w stosunku do wszystkich wierzycieli upadłościowych. (A. Wolter, J. Ignatowicz, K. Stefaniuk, s. 332). Z punktu widzenia art. 134 p.u.n. dalsze rozporządzenie przedmiotem czynności i sposób spożytkowania środków pozostają zatem bez znaczenia dla ochrony wierzycieli masy upadłości. W rezultacie argumenty pozwanych, odwołujące się do okoliczności wyzbycia się przez nich przedmiotu uzyskanego w wyniku darowizny uzyskanej od upadłego nie niweczą roszczeń przysługujących syndykowi.

Niezależnie od powyższego Sąd Apelacyjny podziela stanowisko Sądu Okręgowego co do braku przesłanek do uznania, iż pozwani w istocie w bezproduktywny sposób zużyli korzyść uzyskaną z darowizny bowiem zwolnienie z długu, do którego doszło przy użyciu uzyskanych wcześniej środków nie dezaktualizuje stanu wzbogacenia.

Również nieskuteczne było powoływanie się przez pozwanych na treść art. 533 k.c., skoro w okolicznościach niniejszej sprawy nie budziło wątpliwości, że pozwani nie mogli zwolnić się od zadośćuczynienia roszczeniu wierzycieli masy,

gdyż nie tylko nie zaspokoili ich roszczeń, ale także nie wskazali wystarczającego do ich zaspokojenia mienia dłużnika. Zestawienie wierzytelności wynikających z listy wierzytelności oraz informacji o majątku upadłego wynikającej ze spisu inwentarza, wskazuje na brakującą kwotę ponad miliona dwustu tysięcy złotych. Żadną miarą nie można więc uznać, że pozwani zadośćuczynili obowiązkowi wskazanemu w powoływanym przez nich przepisie.

Odnosnie do samej wartości nieruchomości, według której należy obecnie ocenić zasadność roszczenia powoda, to jego wartość została w sposób wiążący ustalona w toku postępowania przed Sądem pierwszej instancji w opinii biegłego sądowego z zakresu wyceny nieruchomości M. O. na kwotę 537.516 zł. Powyższe ustalenie nie było kwestionowane na etapie postępowania apelacyjnego przez skarżącego, mimo iż jest to kwota niższa, aniżeli wynikająca z umowy darowizny z dnia 20 sierpnia 2014r., w której strony określiły wartość nieruchomości na 650.000 zł. Niemniej jednak, zważywszy że wycena dokonana przez biegłego nie została w sposób skuteczny podważona, należy uznać ją za miarodajną dla określenia wysokości roszczenia przysługującego syndykowi. Oczywiście nieuprawnione byłoby jednocześnie przyjęcie wartości prawa z daty sprzedaży lokalu przez pozwanych w 5 grudnia 2014r. (420.000 zł), gdyż powyższa kwota jawi się jako niewiarygodna zarówno w zestawieniu z wartością podaną w umowie darowizny, jak i w wycenie dokonanej przez biegłego.

Ponieważ powód nie kwestionował wartości przyjętej przez Sąd Okręgowy, także Sąd Apelacyjny oparł się na tej wycenie. W konsekwencji należało przyjąć, iż kwotą jaką każde z pozwanych winno uiścić na rzecz masy upadłości w oparciu o art. 134 p.u.n. jest kwota 268.758 zł, co odpowiada udziałowi przysługującego każdemu z pozwanych w darowanym lokalu.

Przechodząc natomiast do oceny zarzutów powołanych w apelacji wywiedzionej przez powoda należy zauważyć, że dotyczyły one wyłącznie wysokości odsetek należnych od zasądzonych przez Sąd Okręgowy kwot oraz rodzaju tych odsetek. W tym zakresie apelację należy uznać za uzasadnioną w znacznej mierze.

Sąd Okręgowy, zasądzając odsetki ustawowe od daty wyroku do dnia zapłaty argumentował, że wartość nieruchomości, od której zależała wysokość roszczenia została ostatecznie ustalona w toku niniejszego postępowania. Ponadto, uwzględniając roszczenie o odsetki ustawowe w wysokości określonej w art. 359 k.c. wskazywał, że zasądzenie odsetek za opóźnienie stanowiłoby wyjście ponad żądanie, skoro odsetek takich powód się nie domagał, pomimo wejścia w życie z dniem 1 stycznia 2016r. przepisów ustawy z dnia 9 października 2015r. o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw. Od dnia 1 stycznia 2016r. wysokość odsetek za opóźnienie, o których stanowi art. 481 k.c. przekracza wysokość odsetek ustawowych, o jakich mowa w art. 359 k.c.

Sąd Apelacyjny nie podziela zaprezentowanego wyżej stanowiska Sądu pierwszej instancji.

Przede wszystkim nie miał racji Sąd Okręgowy co do tego, że zasądzenie odsetek ustawowych za opóźnienie stanowiłoby wyjście ponad żądanie, naruszając tym samym art. 321 k.p.c., skoro nie powinno budzić wątpliwości, że powód w toku procesu od samego początku domagał się zasądzenia odsetek ustawowych w związku z opóźnieniem w spełnieniu świadczenia przez pozwanego, nie zaś odsetek kapitałowych. Potwierdził to zresztą powód w treści swej apelacji. Niezależnie od tego, jeżeli w związku ze zmianą stanu prawnego z dniem 1 stycznia 2016r. Sąd Okręgowy powziął wątpliwości co do charakteru żądanych przez powoda odsetek ustawowych, to winien powyższe okoliczności wyjaśnić przed wydaniem orzeczenia w niniejszej sprawie.

Po drugie, w ocenie Sądu Apelacyjnego, data wydania wyroku nie może limitować daty od jakiej winny być zasądzone odsetki ustawowe, biorąc pod uwagę, że przedmiotem żądania pozwu nie było roszczenie o odszkodowanie, do którego znajdzie zastosowanie przepis art. 363 § 2 k.c. lecz roszczenie powoda było wywodzone z przepisów o bezskuteczności czynności prawnej dokonanej w okresie poprzedzającym datę wyrokowania, z czym wiązało się powstanie roszczenia o zapłatę. Także przepisy prawa upadłościowego nie uzasadniają przyjęcia daty wydania wyroku jako daty początkowej, od której mogą być zasądzone odsetki. Należy wziąć pod uwagę, że obowiązek obdarowanych wydania przedmiotu na rzecz masy upadłości alternatywnie zapłaty, wynika z art. 134 p.u.n.. W przypadku braku dobrowolnego spełnienia świadczenia, realizacja uprawnienia do żądania zapłaty, wobec wyzbycia się przedmiotu

przez obdarowanych, należała do syndyka masy upadłości stosownie do art. 132 p.u.n., który to przepis wskazuje na legitymację syndyka do wytoczenia powództwa o zapłatę. Określając datę wymagalności tego roszczenia należy zatem sięgać do art. 455 k.c., który stanowi, że jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. Skuteczne wezwanie pozwanych do zapłaty przez syndyka masy upadłości M. S. zbiegało się zaś z datą doręczenia pozwanym odpisu pozwu. Wobec braku w aktach sprawy zwrotnego poświadczenia odbioru wezwania, za miarodajną należy więc uznać datę wniesienia przez pozwanych odpowiedzi na pozew, co nastąpiło w dniu 31 lipca 2015r. W konsekwencji żądanie zasądzenia odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, należy uznać za uzasadnione od tej właśnie daty. Prowadziło to do zmiany zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie dalszych odsetek ustawowych od dnia 31 lipca 2015r. do dnia 6 września 2016r. od kwot zasądzonych od każdego z pozwanych.

Apelacja powoda podlegała w tym zakresie uwzględnieniu na podstawie art. 386 § 1 k.p.c., zaś została oddalona w pozostałym zakresie na podstawie art. 385 k.p.c.

Powyższe determinowało rozstrzygnięcie o kosztach procesu za drugą instancję w oparciu o art. 98 k.p.c. w zw. z § 2 pkt. 5 i § 10 ust. 1 pkt. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U.2015.1800), mając na uwadze wartość przedmiotu zaskarżenia oraz żądanie powoda zasądzenia kosztów od pozwanych w częściach równych.

Katarzyna Jakubowska-Pogorzelska Katarzyna Polańska-Farion Dorota Markiewicz